

Købstad, uden at han paa ny faar det kontrolleret, undersøgt og mærket og faar betalt sin Afgift derfor. Dette er noget i høj Grad unaturligt; det er trykkende og byrdefuldt, saavel for de smaa som de store Forretninger. — Hvad angaar disse Afgifter, som forlanges paa Grundlag af de kommunale Vedtægter for den iværksatte Kontrol — Afgifter som den, der fører Slagteriproduktet til Markedet, altid maa betale — har der jo været rejst Tvivl, om det var stemmende med den lovlige Tilstand, at man indførte dem gennem Sundhedsvedtægten. Men Striden derom fandt, som ærede Medlemmer vistnok ville vide, sin Afgørelse ved en Højesteretsdom, der blev afsagt den 8de Marts 1892, og derefter er altsaa dette System: at lade Sælgeren betale Kontrolten gennem disse Afgifter, vistnok uanfægtet. Det er for øvrigt et Spørgsmaal, om Proceduren den Gang vilde have været den samme, og om Udfaldet af Højesteretsdommen vilde være blevet det samme, i Fald man den Gang, for en halv Snes Aar siden, havde haft de samme Erfaringer, som man nu har. Sagen er den, at hele dette System har udviklet sig, men det har ogsaa udviklet sig i den Henseende, at det at udføre Kontrolten i nogle Købstæder er blevet til et Aktiv for Kommunen paa lignende Maade, som man kan sige, at et Gasværk er det. Det er ganske vist ikke blevet saa stort et Aktiv, men det er blevet det paa lignende Maade. Kontrolten har til Hensigt at sørge for Kommunens Beboere, at betrygge dem imod sundhedsfarlig Handel med Fødemidler, og Gasværket har til Hensigt at skaffe dem Belysning til Arbejdet i deres Huse. Begge Dele ere kommunalt-socialt Formaal, men af begge Dele kan der tages en større eller mindre Indtægt for Kommunen. Der er nu allerede fra Skatteteoretikernes Side blevet rettet Angreb imod, at det skulde være en rigtig Skatteindtægtskilde for Kommunerne at skaffe sig en væsentlig Indtægt af noget saadant som Kødkontrol-Afgiften, er aabenbart langt mere angribeligt fra Skatteteoriens Synspunkt og sikkerlig end mere angribeligt fra det praktiske Livs Kravs Synspunkt. Hele dette Forhold eksisterede vistnok ikke, den Gang den nævnte Højesteretsdom faldt. Men, som sagt, det staar jo nu som noget uangribeligt, at der kan tages Afgifter paa denne

Maade. — Jeg siger, at dette er byrdefuldt. Det er byrdefuldt for Smaafolk, men de store Summer komme naturligvis mere frem i de større Forhold. Jeg skal nævne et. Efter at jeg havde indbragt Lovforslaget, kom en Dag en mig ganske ubekendt Mand til mig, sagde, at han var Forretningsfører for vor største danske Pølsefabrik, nemlig Claus Hansens paa Roskildevej, og meddelte — først mundtlig, dernæst skriftlig — følgende Forhold ved hans Fabrik. Fabrikken ligger paa Frederiksberg Kommunes Grund, men for at faa Afsætning i København har han frivilligt undergivet sig de af Københavns Sundhedskommission foreskrevne Bestemmelser, og hans Fabrikater blive altsaa kontrollerede efter de Regler, som Sundhedskommissionen her foreskriver. Men forskellige Købstæder, hvori der er Kødkontrol — det var Aarhus, der begyndte, og forskellige andre ere fulgte efter — have stillet særlige Betingelser, idet de nægte at anerkende Københavns Kontrol og kun tillade Indførsel af Fabrikkens Frembringelser under Betingelse af en Slags Overkontrol paa Fabrikken. Denne Kontrol udøves f. Eks. nu for Aarhus Vedkommende saadan, at der, saa ofte som det findes nødvendigt, eller som de finde for godt, sendes to af Sundhedskommissionens Medlemmer til Fabrikken for at efterse den. Disse Undersøgelser koste hver Gang fra 50 til 60 Kr., og desuden skal der svares Afgift af 1 Kr. af hver Sending til Byen. Fabrikken opsummerer det, som den svarer i Afgift, saaledes (det bemærkes, at Frederiksberg Kommune i Øjeblikket ligger i Forhandling om og Forberedelser til Kødkontrol, men hvis det bliver, saaledes som der er Anledning til at tro, en uafhængig Kødkontrol ligesom de andre, maa den jo ogsaa regnes med): for det første Statskontrollen, thi der udføres til Udlandet; dernæst Frederiksberg Kommunes Kødkontrol, thi Fabrikken ligger paa Frederiksberg; saa Københavns Kødkontrol, thi der har den den største Afsætning, og endelig en hel Række af Købstadkontroller, thi Købstæderne have sagt: Vi ville ikke have de Varer, medmindre vi faa Lov til at kontrollere dem en Gang til. Naar Fabrikken lægger det sidste Aars Forbrug af Kreaturer og Grise til Grund og regner Frederiksberg-Afgiften, som ikke er indtraadt endnu, lig med Københavns, beregner Fabrikken, at Kontrolafgiften for dens Vedkommende vil løbe op til 11,000 Kr. om Aaret. Man kan saadan overfladisk